

УДК 37.015.3:811.111

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-3-41>**Вікторія РОМАНЮК,**

orcid.org/0000-0002-3795-4081

старший викладач кафедри іноземних мов

Національного університету оборони України,

старший викладач кафедри мовної підготовки

Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

(Київ, Україна) vikaromanjuk@gmail.com

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті охарактеризовано впровадження інноваційних методик у вивченні англійської мови. Визначено сутність інтерактивних та інноваційних технологій у вивченні англійської мови студентами закладів вищої освіти. Охарактеризовано найбільш ефективні технології для опанування знань з іноземної мови, зокрема, такі, як віртуальна дошка, додатки для генерування, додатки для командної роботи, додатки для роботи з інтелектуальними картками.

Описано інноваційні методики вивчення англійської мови здобувачами закладів вищої освіти. До них віднесено такі, як втілене навчання, випадкове навчання, дослідницьке навчання, аргументоване навчання, перехресне навчання. Охарактеризовано сутність кожної методики вивчення англійської та можливості їх застосування під час вивчення англійської мови.

Розглянуто переваги та недоліки штучного інтелекту в аспекті вивчення англійської мови здобувачами вищої освіти. Охарактеризовано можливості штучного інтелекту під час опанування англійської мови. Наведено приклади таких програм як «Duolingo», «Grammarly», «ChatGPT», які базуються на штучному інтелекті та полегшують вивчення англійської мови здобувачами вищої освіти.

Визначено переваги та проблеми впровадження інноваційних методик у вивченні англійської мови. Відзначено мотиваційний аспект та особистий приклад викладача як фактори, які здатні позитивно вплинути на прагнення студентів до вивчення англійської мови за допомогою інноваційних методик. Проаналізовано аспекти, які пов'язані із впровадженням інноваційних методик у вивченні англійської мови.

Значимість дослідження обумовлена тим, що нині наявна неможливість чи то нездатність відійти від традиційних форм викладання, подання матеріалу, що впливає на прагнення студентів до вивчення англомовного матеріалу. Справа у тому, що традиційна система не дозволяє у повній мірі використовувати внутрішні умови, тобто різні суб'єктивні фактори, які б могли вплинути на перебіг навчання, зокрема, попередній досвід учня, види мотивації, систему логічних взаємозв'язків із суспільством, людьми, переконання, потреби тощо. Інакше кажучи, традиційний тип навчання не забезпечує поєднання пізнавальної мотивації, мотивації досягнень та мотивації руху від навчання до практичної роботи. Все це впливає на важливість проведеної дослідницької роботи.

Ключові слова: англійська мова, здобувачі вищої освіти, інноваційні методики, інтерактивні технології, онлайн-ресурси, соціокультурна компетентність, штучний інтелект.

Viktoriia ROMANIUK,

orcid.org/0000-0002-3795-4081

Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages

The National Defence University of Ukraine,

Senior Lecturer at the Department of Language Training

Institute of Public Administration and Research in Civil Protection

(Kyiv, Ukraine) vikaromanjuk@gmail.com

IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE METHODS IN ENGLISH LEARNING

The article describes the implementation of innovative methods in the study of the English language. The essence of interactive and innovative technologies in the study of English by students of higher education institutions has been determined. The most effective technologies for acquiring knowledge of a foreign language are characterized, in particular, such as a virtual whiteboard, applications for generation, applications for teamwork, applications for working with smart cards.

Innovative methods of learning English by students of higher education institutions are described. These include embodied learning, random learning, research learning, argumentative learning, and cross-learning. The essence of each method of learning English and the possibility of their application during learning the English language are characterized.

The advantages and disadvantages of artificial intelligence in the aspect of learning English by students of higher education are considered. The possibilities of artificial intelligence during the acquisition of the English language are characterized. Examples of such programs as «Duolingo», «Grammarly», «ChatGPT» are given, which are based on artificial intelligence and facilitate the study of English by students of higher education.

The advantages and problems of the implementation of innovative methods in the study of the English language are determined. The motivational aspect and the teacher's personal example are noted as factors that can positively influence students' desire to learn English using innovative methods. Aspects related to the implementation of innovative methods in the study of the English language have been analyzed.

The significance of the research is due to the fact that nowadays there is an impossibility or inability to move away from traditional forms of teaching and presentation of material, which affects students' desire to study English-language material. The fact is that the traditional system does not allow the full use of internal conditions, that is, various subjective factors that could affect the course of education, in particular, the previous experience of the student, types of motivation, the system of logical relationships with society, people, beliefs, needs, etc. In other words, the traditional type of training does not provide a combination of cognitive motivation, achievement motivation and motivation of movement from learning to practical work. All this affects the importance of the conducted research work.

Key words: English language, students of higher education, innovative methods, interactive technologies, online resources, socio-cultural competence, artificial intelligence.

Постановка проблеми. Вивчення англійської мови у закладах вищої освіти розглядається як одне з важливих питань сучасної освіти. Так традиційні методи навчання є менш ефективними у порівнянні із інноваційними методиками, оскільки інтерактивні технології забезпечують комплексне формування знань та сприяють активізації навчальної активності здобувачів вищої освіти. При цьому вивчати іноземну мову за допомогою стандартних засобів, таких, як підручники, посібники, робочі зошити, здобувачам освіти складно, оскільки відсутня електронна складова, яка забезпечує розвиток вміння працювати із фаховими матеріалами у віртуальному просторі. Відповідно, інноваційні методики здатні позитивно впливати на вивчення англійської мови здобувачами закладів вищої освіти.

Аналіз досліджень. Питання впровадження інноваційних методик у вивченні англійської мови розглядали такі вітчизняні дослідники, як Н. Кіт (Кіт, 2023), К. Куліш (Куліш, 2023), Л. Левицька (Левицька, 2022) У. Науменко (Науменко, 2018), О. Рудоман (Рудоман, 2023). На їхню думку, інноваційні методики значно полегшують процес вивчення англійської мови студентам. Проте їх впровадження є тривалим явищем, оскільки необхідна достатня мотивація студентів та наявність вмінь роботи із спеціальними програмами.

Мета статті – дослідити специфіку впровадження інноваційних методик у вивченні англійської мови.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку викладання англійської мови основна увага приділена інноваційним методикам. Зокрема, якщо брати до уваги заклади вищої освіти, то викладання англійської мови там зосереджено на подання інформації таким чином, щоб у студентів сформувалися конкретні фахові зна-

ння з іноземної мови, тож основний акцент зводиться до отримання якісних знань. Проте для отримання якісних знань студентів необхідно зацікавити вивченням англійської мови та створити у них чітке уявлення про те, як можна покращувати фахові знання з англійської мови у позааудиторний час.

Варто зауважити, що вивчення англійської мови нині не може здійснюватися без використання інтерактивних технологій. Це можна пояснити тим, що інноваційні технології передбачають нові підходи у вивченні іноземної мови, які пов'язані із комп'ютерними технологіями. Інтерактивність у цьому випадку означає активне включення студента у новітні інформаційні процеси, що сприяє формуванню фахових знань.

Водночас здобувачі вищої освіти активно використовують інноваційні методики у вивченні англійської мови також для формування соціокультурної компетентності. Так сучасні інтерактивні технології мають форми для спілкування між відвідувачами онлайн-ресурсів. Тому відвідуючи сайт з вивчення англійської мови, студент може знайти однодумців та якісно підвищити рівень своїх знань. До того ж процес навчання разом із людьми, які мають таку ж мету, дозволяє краще дізнатися психологію людини, навчитися комунікувати із різними категоріями людей, сприяє формуванню соціально зрілої особистості.

Проаналізувавши сучасні досягнення у впровадженні інноваційних методик у вивченні англійської мови, можна визначити найбільш ефективні технології для опанування знань з іноземної мови. Це продемонстровано на рис. 1.

Сутність віртуальної дошки полягає у тому, що студент пише на такій уявній дошці у власному онлайн-кабінеті певні замітки, що відносяться до процесу вивчення англійської мови. Це дозво-

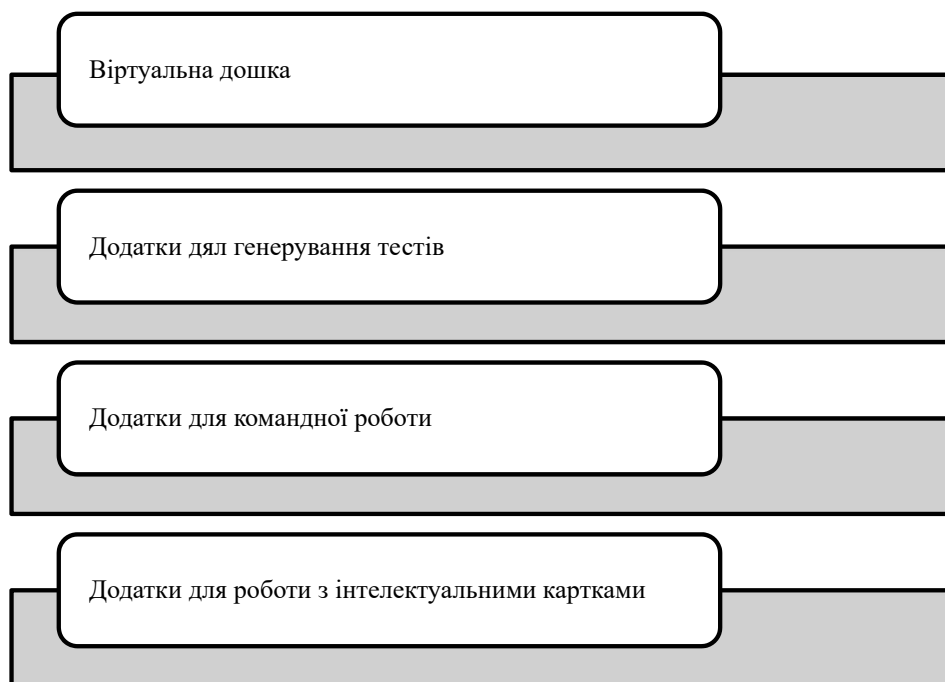

Рис. 1. Найбільш ефективні технології для опанування знань з іноземної мови (Рудоман, 2023: 230)

ляє сформувати цілісні знання з теми, при цьому інформація, що виділена іншим кольором чи курсивом, сприймається швидше порівняно із тими помітками, які виконані звичайним шрифтом. До того ж віртуальні дошки є тією технологією, що дозволяє бачити єдину картину та формувати стійкі асоціативні зв'язки. До прикладу, популярною програмою для вивчення англійської мови за допомогою віртуальної дошки є «Lihout», а також можна ще відзначити програму «Padlet».

Додатки для генерування тестів дозволяють студентам перевіряти здобуті знання та формувати вміння працювати із логічно-структурованою інформацією. За допомогою таких електронних ресурсів здобувачі вищої освіти можуть як перевірити знання з окремої теми, так і загалом, а також відмітити помилки, що дозволяє більш ретельно опрацювати складні моменти. У цьому аспекті корисними будуть такі додатки, як «Plickers», «iLearn», «Kahoot!».

Додатки для командної роботи корисні тим, що дозволяють з метою організації комунікації між студентами. Так, здобувачі вищої освіти, які працюють над певним проектом з англійської мови, можуть у режимі реального часу вносити правки до виконаної роботи, що дозволяє усім учасникам завдання злагоджено працювати над ним. Тут можна відмітити такий додаток, як «Trello» (Курепін, 2020: 134).

Додатки для роботи з інтелектуальними картками є корисними тим, що студенти можуть ство-

рювати замітки та формувати асоціативні ряди. Потрібно наголосити на можливості додавання тексту та картинок до таких карток, що сприяє швидшому опануванню матеріалу. До прикладу, корисним у роботі з інтелектуальними картками буде додаток «Wordwall».

Крім того, варто зауважити, що має місце впровадження таких інноваційних методик вивчення англійської мови, що подано у таблиці 1.

Вивчення англійської мови нині може відбуватися також за допомогою штучного інтелекту. Зокрема, штучний інтелект дозволяє створювати такі програми, які можуть ефективно опрацювати запити здобувачів освіти та дозволяють на основі індивідуальних потреб формувати навчальний матеріал та структурувати його таким чином, щоб завдання відповідали рівню знань кожного студента. До прикладу, вже сьогодні штучний інтелект може оцінювати письмові завдання студентів, перевіряти правильність виконаних завдань, рекомендувати шляхи покращення знань з іноземної мови, відтворювати правильні відповіді. Вивчати англійську мову за допомогою штучного інтелекту студентам зручно, оскільки вони відразу отримують відповіді саме на ті запитання, які їх найбільше цікавлять (Вікторова, 2021: 166).

Вивчення англійської мови за допомогою штучного інтелекту на сьогодні здійснюється за допомогою віртуальних консультантів. Такий консультант залежно від запиту студента у зручній формі під-

Інноваційні методики вивчення англійської мови здобувачами закладів вищої освіти

Назва методики	Її сутність
Втілене навчання	Сутність методики полягає у тому, що знання здобувачів вищої освіти із англійської мови формуються за допомогою пізнання студентом чогось через практичний досвід. Для цього студент має не лише взаємодіяти із різними предметами, але й активно комунікувати із одногрупниками та бути учасником різних ігор. Важлива увага приділена тут мовному зв'язку між учасниками навчального процесу.
Випадкове навчання	Студенти вивчають англійську мову за допомогою контексту, тобто обговорюють життєві ситуації, які пов'язані із темою навчання, проте не є штучними. Ця методика корисна для вивчення нової лексики. При цьому зростає інтерес до вивчення іншої мови.
Дослідницьке навчання	Вивчення англійської мови відбувається за рахунок участі студентів у різних проєктах. Водночас студенти ставляють перед собою завдання досягти наукових та практичних результатів, навчаються оцінювати свої знання, більше дізнаються про явища навколо них, підвищують соціокультурну компетентність. Відповідно, це сприяє активізації студентів, крім того, вони навчаються працювати у команді.
Аргументоване навчання	Студенти вивчають англійську мову за допомогою критичного мислення, тому що навчаються оцінювати інформацію, наводити аргументи щодо певного питання, доводити свою позицію, вступати в дискусію, бути учасником діалогу, задавати питання (Гарасим, 2022: 128).
Перехресне навчання	Вивчення англійської мови відбувається за допомогою встановлення зв'язку іноземної мови із іншими предметами. Так, вивчення англійської відбувається шляхом прочитання книги англійською, перегляду фільму англійською, прослуховування англомовних пісень, перегляду популярних відео англійською мовою (Кіт, 2023: 194).

бирає потрібні завдання чи навпаки надає відповіді на запитання. Водночас штучний інтелект дозволяє моделювати ситуації в електронному просторі, які максимально наближені до реальних. Крім того, штучний інтелект може також відтворювати аутентичну мову, що дозволяє формувати здобувачам вищої освіти правильне мовлення (Куліш, 2023: 1).

Варто відмітити, що сьогодні штучний інтелект дозволяє створювати ігри та симуляції, які сприяють швидкому вивченню іноземної мови (Зубенко, 2020: 82). Проте до недоліків штучного інтелекту можна віднести невірне відтворення міжкультурної комунікації програмою, відсутність емоцій та інтонації, технічні помилки у відтворенні запитів, залежність від онлайн-простору (Качур, 2023: 73).

До прикладу, популярними програмами, які використовують студенти для вивчення англійської мови і які побудовані на основі штучного інтелекту є «Duolingo», «Grammarly», «ChatGPT». Водночас важливо, щоб використання штучного інтелекту під час вивчення англійської мови було збалансованим, так як врахування недоліків штучного інтелекту дозволяє звернути увагу на інші методики вивчення англійської мови.

Варто відмітити, що впровадження інноваційних методик у вивчення англійської мови передусім означає розширення наявного навчально-методичного забезпечення студентів, застосування

індивідуалізованих проєктів, удосконалення навичок самостійної роботи, розвиток самоорганізації здобувачів вищої освіти. При цьому важливим є бажання самих студентів використовувати електронні ресурси під час вивчення англійської мови. Відповідно, з одного боку, потрібна чітка мотивація здобувачів вищої освіти, а з іншого боку – можливість формувати у студентів позитивний досвід від використання електронних ресурсів (Левицька, 2022: 157).

Так, викладач англійської мови повинен пояснити студентам, що вивчати іноземну мову за допомогою електронних ресурсів та спеціальних додатків це цікаво, а також корисно, оскільки значно підвищуються знання студентів. При цьому було б важливо також поставити завдання студентам самостійно опрацювати спеціальні платформи для вивчення англійської мови та визначити їх переваги та недоліки. Крім того, інноваційні методики дозволяють ефективно працювати зі страхами студентів щодо самовираження (Науменко, 2018: 121).

Крім того, впровадження передбачає те, що викладач має на власному досвіді продемонструвати можливості від використання електронних ресурсів під час опанування англійської мови. До прикладу, може показати студентам, як реєструватися на відповідних платформах, як можна за їх допомогою вивчати англійську мову, які інструменти можна використовувати для покращення

знань з іноземної мови, як правильно працювати із шаблонами та виконувати поставлені завдання. Отримавши стимул, студент може розпочати частіше використовувати інноваційні методики під час вивчення англійської мови, що дозволить значно підвищити наявний у нього рівень знань.

Висновки. Отже, проведене дослідження дозволило виявити, що інноваційні методики

позитивно впливають на вивчення англійської мови здобувачами вищої освіти. Їх використання дозволяє сформувати у студентів фахові знання з іноземної мови та розвинути наявні здібності. Крім того, впровадження вивчення англійської мови за допомогою інноваційних методик передбачає активізацію студентів та долучення до цього викладачів іноземної мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вікторова Л. Застосування штучного інтелекту та чат-ботів під час вивчення іноземної мови. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 32. С. 166–173.
2. Гарасим Ю. Інноваційні методи навчання англійської мови у вищій школі. *Міжнародна науково-практична конференція*. 2022. Вип. 4. С. 118–122.
3. Зубенко О. Штучний інтелект і вивчення іноземної мови. *Закарпатські філологічні студії*. 2020. Вип. 27. С. 80–85.
4. Качур І. Штучний інтелект: новий рівень у вивченні іноземних мов. *Актуальні проблеми мовно-літературної освіти в середній та вищій школах*. 2023. Вип. 4. С. 71–74.
5. Кіт Н. Інноваційні методики викладання англійської мови у ЗВО. *Вісник науки та освіти*. 2023. Вип. 3. С. 193–205.
6. Куліш К. Використання штучного інтелекту у навчанні англійської мови. *Англійська мова*. 2023. Вип. 1. С. 1–3.
7. Курепін В. Організація освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти на період карантину. *Актуальні проблеми життєдіяльності людини в сучасному суспільстві: тези доповідей...*, м. Миколаїв, 2020. С. 132–135.
8. Левицька Л. Впровадження інноваційних методик вивчення іноземної мови у вищій школі. *Перспективи та інновації науки*. 2022. Вип. 12. С. 147–157.
9. Науменко У. Інноваційні методи навчання англійської мови у вищій школі в умовах модернізації. *Молодий вчений*. 2018. Вип. 3.1. С. 118–122.
10. Рудоман О. Інноваційні методики навчання англійської мови в цифрову епоху. *Вісник науки та освіти*. 2023. Вип. 10. С. 225–243.

REFERENCES

1. Viktorova L. (2021). Zastosuvannya shtuchnoho intelektu ta chat-botiv pid chas vyvchennya inozemnoyi movy [Use of artificial intelligence and chatbots during foreign language learning]. *Innovatsiyna pedahohika – Innovative pedagogy*, 32, 166–173. [in Ukrainian]
2. Harasym YU. (2022). Innovatsiyni metody navchannya anhliys'koyi movy u vyshchii shkoli [Innovative methods of teaching English in higher education]. *Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiya – International scientific and practical conference*, 4, 118–122. [in Ukrainian]
3. Zubenko O. (2020). Shtuchnyy intelekt i vyvchennya inozemnoyi movy [Artificial intelligence and foreign language learning]. *Zakarpats'ki filolohichni studiyi – Transcarpathian Philological Studies*, 27, 80–85. [in Ukrainian]
4. Kachur I. (2023). Shtuchnyy intelekt: novyy riven' u vyvchenni inozemnykh mov [Artificial intelligence: a new level in the study of foreign languages]. *Aktual'ni problemy movno-literaturnoyi osvity v seredniy ta vyshchiiy shkolakh – Actual problems of language and literature education in secondary and higher schools*, 4, 71–74. [in Ukrainian]
5. Kit N. (2023). Innovatsiyni metodyky vykladannya anhliys'koyi movy u ZVO [Innovative methods of teaching English in secondary schools]. *Visnyk nauky ta osvity – Herald of science and education*, 3, 193–205. [in Ukrainian]
6. Kulish K. (2023). Vykorystannya shtuchnoho intelektu u navchanni anhliys'koyi movy [The use of artificial intelligence in teaching English]. *Anhliys'ka mova – English*, 1, 1–3. [in Ukrainian]
7. Kurepin V. (2020). Orhanizatsiya osvitynoho protsesu v zakladakh profesiyanoi (profesiyno-tekhnichnoyi) osvity na period karantynu [Organization of the educational process in institutions of professional (vocational and technical) education during the quarantine period]. *Aktual'ni problemy zhyttyedyal'nosti lyudyny v suchasnomu suspil'stvi: tezy dopovidey...., m. Mykolayiv, 2020 – Actual problems of human life in modern society: theses of reports...., Mykolaiv, 2020*, 132–135. [in Ukrainian]
8. Levyts'ka L. (2022). Vprovadzhennya innovatsiynykh metodyky vyvchennya inozemnoyi movy u vyshchiiy shkoli [Implementation of innovative methods of foreign language learning in higher education]. *Perspektyvy ta innovatsiyni nauky – Perspectives and innovations of science*, 12, 147–157. [in Ukrainian]
9. Naumenko U. (2018). Innovatsiyni metody navchannya anhliys'koyi movy u vyshchiiy shkoli v umovakh modernizatsiyi – Innovative methods of teaching English in higher education in the conditions of modernization. *Molodyy vchenyy – A young scientist*, 3.1, 118–122. [in Ukrainian]
10. Rudoman O. (2023). Innovatsiyni metodyky navchannya anhliys'koyi movy v tsyfrovu epokhu [Innovative methods of teaching English in the digital age]. *Visnyk nauky ta osvity – Herald of science and education*, 10, 225–243. [in Ukrainian]